

Aan: Presidium
Van: Griffie
Onderwerp: Wisselwerking met gemeenschappelijke regelingen
Datum: 28 januari 2021

Accent in Griffieplan 2021

In het griffieplan staat aangekondigd dat de griffie de ambitie heeft om de wisselwerking met gemeenschappelijke regelingen te verbeteren en daarnaast ook het formele proces van 'greep op verbonden partijen', dat wil zeggen de rol van de gemeenteraad in de P&C-cyclus van de gemeenschappelijke regelingen, meer vorm en inhoud te geven.

Wat zijn gemeenschappelijke regelingen?

Een gemeenschappelijke regeling kan gezien worden als verlengd lokaal bestuur. Gemeenten werken samen om krachten te bundelen in de uitvoering van taken of werkzaamheden waarvoor ze op lokaal niveau onvoldoende capaciteit hebben. Gemeenschappelijke regelingen zijn dus een effectieve vorm van de bundeling van deskundigheid, beheer en inzet en leiden er ook toe dat bestuurlijke en financiële risico's met andere gemeenten worden gedeeld.

Het belang van regionale samenwerking zie je onder andere terug door de decentralisatie in het Sociaal Domein en de daarbij komende bezuinigingen. Maar ook op het gebied van afvalverwerking, de omgevingsdienst, volksgezondheid, veiligheid en recreatie is het raadzaam samenwerking met andere gemeenten te zoeken.

Woerden participeert in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

1. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
2. Ferm Werk
3. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
4. Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
5. Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
6. Recreatieschap Stichtse Groenlanden
7. Veiligheidsregio Utrecht

Risico's en oplossingen

Deze vorm van verlengd lokaal brengt ook risico's met zich mee: Raadsleden kunnen 'de greep' op bovengemeentelijke samenwerking verliezen in de rituele dans van zienswijzen op begrotingen en jaarstukken. Hierdoor dreigt altijd een democratisch tekort in zo'n GR te ontstaan en daarmee ook het draagvlak vanuit de gemeenteraden. In 2015 is om deze reden een advies gevraagd aan de Raad voor het openbaar bestuur (Rob). Deze Raad ziet de oplossing in het verbeteren van de wisselwerking tussen gemeente(raad) en gemeenschappelijke regeling en biedt daarvoor verschillende opties.

- De gemeenteraad kan de eigen collegeleden vaker vragen verantwoording af te leggen over hetgeen ze bovengemeentelijk uitvoeren;
- De gemeenteraad kan raadsrapporteurs instellen;
- Het college kan de gemeenteraad proactief informeren en afstemmen met de gemeenteraad over belangrijke ontwikkelingen binnen de betreffende regeling;
- De gemeenschappelijke regeling zelf kan de gemeenteraad inhoudelijk (i.p.v. technocratisch) informeren en zo de gemeenteraad de kans bieden om zo goed voorbereid en op tijd het beleid te beïnvloeden.
- De gemeenschappelijke regeling kan vraagstukken toegankelijk presenteren nog voor daarover in de betreffende regeling besluiten zijn genomen – gemeenteraden zijn geen stemelmachines voor besluiten van samenwerkingsverbanden. Hun actieve betrokkenheid is een eis van democratie.
- De gemeenschappelijke regeling kan in de werving en selectie van kandidaat-bestuurders of directieleden actief sturen op bovengenoemde punten.
- De raadsgriffie kan optreden als oliemannetje, zorgen voor een klimaat van aanspreekbaarheid en verantwoording en op die manier zorgdragen voor een transparantie cultuur.

Plan van aanpak

Om ervoor te zorgen dat de gemeenteraad meer invloed kan uitoefenen op de gemeenschappelijke regelingen en daarmee het democratisch tekort kan indammen, zal de griffie in de komende tijd een aantal acties ondernemen. Die zijn er niet primair op gericht om de 'greep' op de gemeenschappelijke regelingen te vergroten, maar eerder om de wisselwerking tussen de gemeenteraad, het college en de regeling te verbeteren. Van al deze partijen verwachten we immers een actieve rol.

Afstemming met gemeenschappelijke regelingen

Om hiermee te beginnen zal vanuit de griffie contact worden gezocht met de secretariaten en directies van gemeenschappelijke regelingen om de planning van het aankomende jaar op te vragen en om te bespreken op welke wijze een pro-actieve terugkoppeling uit de ab- en db-vergaderingen kan plaatsvinden. Denk bijvoorbeeld aan een periodieke nieuwsbrief of een vlotte terugkoppeling vanuit de vergaderingen.

Proactieve terugkoppeling vanuit het college

Daarnaast zullen we bespreken op welke manier de gemeenschappelijke regeling in samenspraak met het collegelid bij belangrijke thema's de gemeenteraad het best kan informeren. De sleutel is dat er een sfeer ontstaat waarbij de raad door de bestuurlijke vertegenwoordiger vanuit het college en de regeling zelf tijdig wordt geïnformeerd over relevante bestuurlijke ontwikkelingen, *juist* als er 'buikpijn' zit.

Betekenisvolle behandeling zienswijzen

Wij stellen ook voor om meer aandacht en inhoud te geven aan het uitbrengen van zienswijzen op de P&C-stukken van gemeenschappelijke regelingen, bijvoorbeeld door hiervoor een aparte vergaderavond te organiseren. Het spreekt voor zich dat de gemeenschappelijke regelingen waarin gemeente Woerden een groot bestuurlijk en/of financieel belang heeft, meer aandacht zullen vragen dan de regelingen waarbij dat minder speelt.

Raadsacademie 29 april

Om de gemeenschappelijke regelingen tastbaarder te maken voor de gemeenteraad, zullen we op 29 april een raadsacademie organiseren over gemeenschappelijke regelingen. De precieze invulling daarvan moet nog worden bepaald, maar de gemeenteraad zal in ieder geval kennis kunnen maken met de verschillende gemeenschappelijke regelingen waarin Woerden deelneemt.